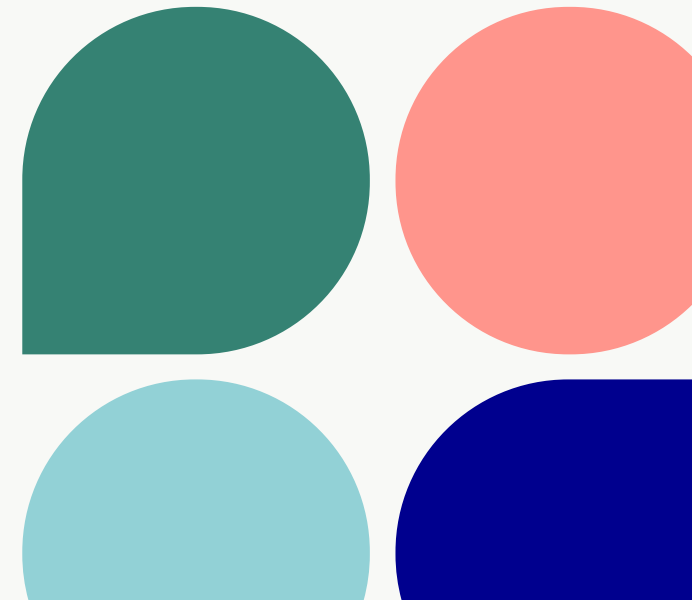

Ajankohtaista Lupa- ja valvontavirastossa

Toimittajayhteistyökokous 16.9.2026

Antti Härkönen, yli-insinööri

Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän vaatimustenmukaisuus 1.9.2026

- Sosiaalihuollon palvelunantajan on liityttävä Kanta-palvelujen Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon viimeistään **1.9.2026** ([astl 102 §:n 5 mom](#)). Palvelunantajan käyttämien **tietojärjestelmien on vastattava käyttötarkoitukseltaan palvelunantajan toimintaa** ja täytettävä palvelunantajan toimintaan liittyvät olennaiset vaatimukset (astl 84 §:n 2 mom.)
 - Liittymisvelvoitteen voi toteuttaa **3d1-profiilin mukaisella järjestelmällä**
- Asiakastietojen käsittelyssä käytettävän **tietojärjestelmän on täytettävä** yhteentoimivuutta, tietoturvaa ja tietosuojaa sekä toiminnallisuutta koskevat **olennaiset vaatimukset** (astl 84 §:n 1 mom.)
- THL:n määräyksen 5/2024 liitteen 3d (sosiaalihuollon asiakastietovarannon profiilit) mukaan 3d1-profiilin vaatimukset tuli voimaan 1.9.2026

Poikkeamailmoitus Lupa- ja valvontavirastolle

- [Tee Lupa- ja valvontavirastolle poikkeamailmoitus](#), jos asiakastietojärjestelmän käyttötarkoitukseen kuuluu 3d1-profiili, mutta järjestelmä ei täytä profiilin mukaisia vaatimuksia
 - Esimeriksi kehittäminen, yhteistestaus tai tietoturva-arviointi kesken
- Kerro ilmoituksessa järjestelmän perustietojen lisäksi
 - Missä vaiheessa 3d1-profiilin vaatimusten kehittäminen on
 - Suunnitelma aikatauluineen, milloin 3d1-profiili täyttyy järjestelmässä
 - Liitä tarvittaessa ilmoitukseen liitetiedosto
- Tietojärjestelmäpalvelun tuottajalla on velvollisuus ilmoittaa merkittävistä poikkeamista Lupa- ja valvontavirastolle
 - Ilmoitusvelvoite perustuu asiakastietolakiin (90 § 1 mom.) sekä THL:n määräykseen 5/2024 luku 10.4. (määritellään merkittävät poikkeamat)

Muista Astori-rekisteröinti

- Kun järjestelmään tehdään muutoksia, ilmoita niistä Lupa- ja valvontavirastolle → Astori-rekisterin tiedot on oltava ajantasalla (astl 80 §:n 2 mom.)
 - Uusi yhteistestaus ja/tai tietoturvaluottodistus, uusi profiili, josta muutoksia järjestelmälomakkeeseen (esimerkiksi 3d1)
 - [Muutoksista ilmoitetaan rekisteri-ilmoituksella](#)
- Tavoite, että rekisteri-ilmoitus voidaan käsitellä ilman täydennyspyyntöä!
 - Täytä rekisteri-ilmoitus ja **järjestelmälomake** huolellisesti
 - Ota kantaa kaikkiin profiilin/profiilien mukaisiin ehdollisiin ja pakollisiin vaatimuksiin
 - Noudata järjestelmälomakkeen täyttöohjeita, huomioi myös THL:n määräyksen 4/2024 ohjeet (Käyttötarkoituksen kuvaaminen ja selvitys olennaisten vaatimusten täyttämisestä -luku)

Lupa- ja valvontavirasto tekoälyasetuksen markkinaavalvoja

- Lupa- ja valvontavirasto on suuririskisten sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä sosiaaliturvaetuuksien käsittelyssä käytettävien tekoälyjärjestelmien markkinaavalvoja.
 - Tekoälyasetuksen liitteen III kohta 5 a: Tekoälyasetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisia suuririskisiä ovat tekoälyjärjestelmät, jotka on tarkoitettu käytettäväksi viranomaisten toimesta tai viranomaisten puolesta sen arviointiin, ovatko luonnolliset henkilöt oikeutettuja välttämättömiin julkisen avun etuuksiin ja palveluihin, kuten terveydenhuollon palveluihin, sekä tällaisten etuuksien ja palvelujen myöntämiseen, vähentämiseen, peruuttamiseen tai takaisin perimiseen.
- Lupa- ja valvontaviraston toimivallasta säädetään eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain (1377/2025) 3 §:n 5 kohdassa.
 - Tekoälyasetuksen toimeenpano hajautettu kansallisesti eri viranomaisten kesken.
 - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom toimii koordinoivassa roolissa ja myös kansallisena yhteyspisteenä.

Tekoälyasetuksen avoimuusvelvoite

- **Avoimuusvelvoite** (50 artikla) tuli voimaan **2.8.2026**, markkina- ja valvontaviranomainen Traficom (matalariskiset) ja Lupa- ja valvontavirasto (suuririskiset sotessa sekä sosiaaliturvaetuuksien käsittelyssä käytettävät tekoälyjärjestelmät)
 - [Traficom ohje avoimuusvelvoitteesta](#)
- **Siirtymäsäännös avoimuusvelvoitteen soveltamiseen:** Jos tekoälyjärjestelmä on saatettu markkinoille ennen 2.8.2026, tekoälyjärjestelmän tuotoksien merkitsemistä aletaan soveltaa (synteettiset ääni-, kuva-, video- tai tekstisisällöt) **2.12.2026** alkaen
 - Siirtymäsäännös koskee vain 50 artiklan 2 kohtaa, ei koko artiklaa.
- Lisää tietoa Lupa- ja valvontaviraston tekoäly-verkkosivustolta (päivitettävänä)
 - [Tekoäly sosiaali- ja terveydenhuollossa - Lupa- ja valvontavirasto](#)

Tekoälyasetuksen avoimuusvelvoite (2/2)

Sisältö	Artiklat	Voimaantulo	Markkinaavalvoja	Digital Omnibus
Tekoälyn lukutaito	4	2.2.2025	Ei säädetty	Ei vaikutusta
Kielletyt käytännöt	5	2.2.2025	TSV	Ei vaikutusta
Yleiskäyttöiset tekoälymallit	51-56	2.8.2025	Tekoälytoimisto	Ei vaikutusta
Avoimuusvelvoite	50	2.8.2026	Traficom ja LVV (korkeariskiset suuririskiset sotien ja etuuskäsittelyn AI-järjestelmät)	Siirtymäsäännös 2.12.2026
Suuririskisten tekoälyjärjestelmien vaatimukset	8-15	2.8.2026	LVV (suuririskiset sotien ja etuuskäsittelyn AI-järjestelmät)	2.12.2027

Kiitos!